

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ
Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

Жобо Б.Осмонов атындагы
ЖАМУнун усулдук кеңешинин
жыйынында каралып, бекитүүгө
сунушталган.
№ 2 протокол 10.09.2019

БЕКТЕМ
Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
ОИ боюнча проректору,
т.и.д., профессор
А.П. Алибаев
" 28 " _____ 2021.

**Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ
ЖАМУНУН
БҮТҮРҮҮЧҮСҮНҮН
МОДЕЛИ**

Билим берүү программасынын аталышы:

550300 Филологиялык билим берүү

кыргыз тили жана адабияты

Билим берүү программасынын даражасы:

БАКАЛАВР

Жалал-Абад - 2021.

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча бүтүрүүчүлөр модели кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын 2021-жылдын 26-августундагы жыйынында каралган жана талкууланган. Протокол №1.

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун окуу-сулдук кеңеши тарабынан бекитилген жана колдонууга сунушталган. “_1_” протокол, “ 28__” __08_____ 2021-жыл

Иштеп чыккандар:

<p>Адис даярдоочу кафедранын окутуучулары:</p>	<p>Кадырова А. - .кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы, доцент.</p> <p>Келдибаева Р.Т.-кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын ага окутуучусу</p> <p>Шерипбаев А. Р.– кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын ага окутуучусу</p>
<p>Иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрү:</p>	<p>Маданова Айнура Мамытовна – Жалал-Абад шаардык билим берүү бөлүмүнүн башкы адиси, кыргыз тили жана адабияты мугалими</p> <p>Баймуратова Гүлжамал Шакировна – Жалал-Абад областынын Сузак районунда Гы №18 А. Караев атындагы орто мектептин директору, кыргыз тили жана адабияты мугалими</p>
<p>Бүтүрүүчүлөр:</p>	<p>Тойчиев Максат Абдилдабекович – кыргыз тили жана адабияты адистигинин 2004-жылдагы бүтүрүүчүсү, Жалал-Абад шаарындагы “Нур билим ордосу” мектеп-гимназиясынын мугалими</p> <p>Тажибаева Динара Турабековна – кыргыз тили жана адабияты адистигинин 2004-жылдагы бүтүрүүчүсү, Жалал-Абад колледжинин мугалими.</p>

МАЗМУНУ

1. Шарттуу кыскартуулар
2. Аныктамалар, негизги түшүнүктөр
3. ЖОЖдун бүтүрүүчүсүнүн компетенттүүлүк модели
4. Иштеп чыгуунун негизи
5. Иштеп чыккандар
6. БКМнын түзүмү
7. Кесиптик ишмердүүлүктүн (КИ) мүнөздөмөсүн иштеп чыгуу
8. Кесиптик ишмердүүлүктүн мүнөздөмөсү
9. Компетенциялар тизмегин калыптандыруу тартиби
10. БКМ бекитүү тартиби

1.ШАРТТУУ КЫСКАРТУУЛАР

КР – Кыргыз Республикасы

КРӨ – Кыргыз Республикасынын Өкмөтү

КР ББ жана ИМ – Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги

ЖАМУ – Жалал-Абад мамлекеттик университети

ЖОЖ – жогорку окуу жайы

ЖКББ МББС – жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты

ББП – билим берүү программасы

НББП – негизги билим берүү программасы

ЖББД – жалпы билим берүү дисциплиналары

БД – базалык дисциплиналар

ПД – профилдик дисциплиналар

ОП – окуу планы

ЖОП – жумушчу окуу планы

ОУК – окуу-усулдук комплекс

УК – усулдук кеңеш

ЖИК – жалпы илимий компетенциялар

ИК – инструменталдык компетенциялар

МС – маалыматтар системасы

МС - маалыматтык система

БКМ - бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели

КИ – кесиптик ишмердүүлүк

КК – кесиптик компетенциялар

ККК – кошумча кесиптик компетенциялар

ОН – окутуунун натыйжалары

СИЖМК – социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенция

ОИ – окуу иштери

ФФ – филология факультети

1. Аныктамалар, негизги түшүнүктөр

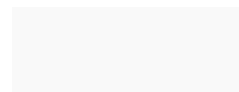
БҮТҮРҮҮЧҮНҮН МОДЕЛИ - бул бүтүрүүчүнүн НББПнын сапаттык мазмунун чагылдырган компетенциялардын өз ара байланышкан системасы

БҮТҮРҮҮЧҮНҮН МОДЕЛИ МББС жана эл аралык сертификат стандарттарынын талаптарына жооп берген жана талап кылынган сапатта кесиптик ишмердүүлүктү ишке ашырууга кепилдик берген жогорку кесиптик билим берүү жана ЖОЖдон кийинки кесиптик билим берүү, адистик жана даярдоо багытынын бүтүрүүчүсүнүн жөндөмдүүлүгүнүн алкактык мүнөздөмөсү болуп саналат.

БҮТҮРҮҮЧҮНҮН МОДЕЛИ магистрлерде талап кылынган компетенцияларды ырааттуу калыптандырууга багытталган билим берүү программаларынын мазмунун жана аны ишке ашыруу процессин аныктайт.

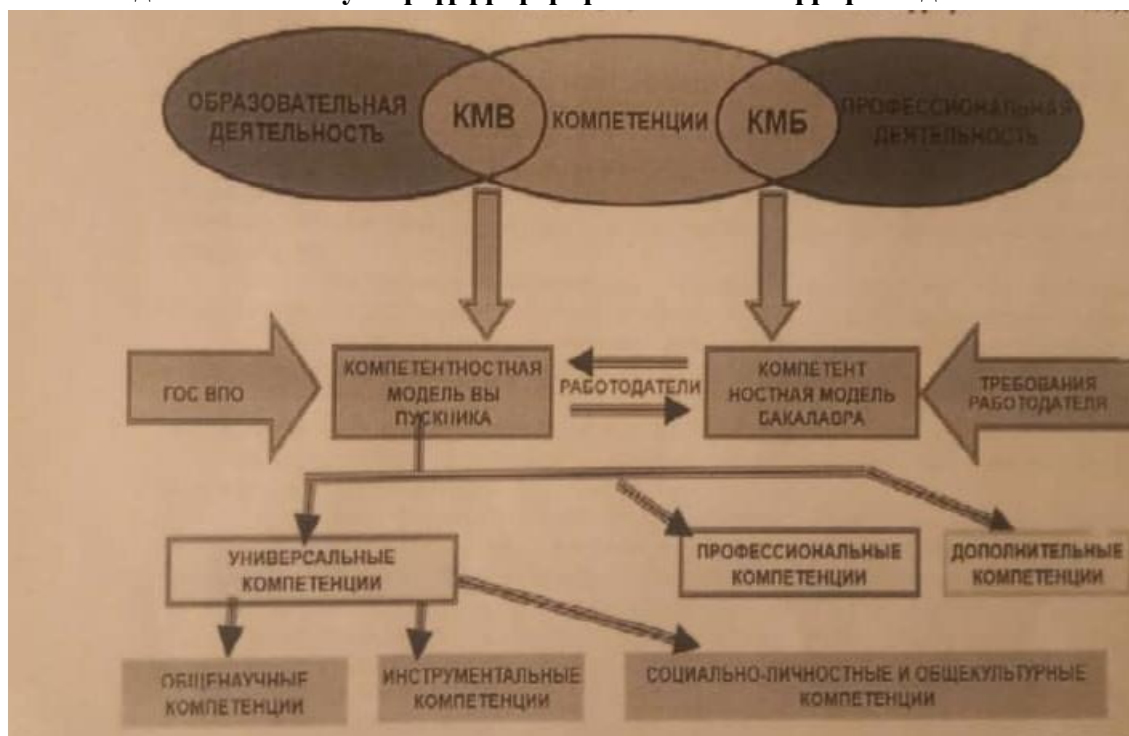
Бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели (БКМ) - бул универсалдуу жана кесиптик компетенцияларды жана алардын структуралык тизмесин камтыган НББПнын пландалган билим берүү максаттарын жана ишке ашыруунун натыйжаларынын жыйындысы.

Бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели - 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча ЖОЖдо билим берүүнүн жыйынтыктоочу натыйжасынын бириктирилген комплекстүү образы.
(1-таблица).

3. Бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели (БКМ) 550300 Филологиялык билим берүү багыты жана ЖКББ даярдоонун даражасы боюнча ЖОЖдун НББПнын түзүмүндөгү милдеттүү документке кирет. (1-сүрөт)

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүсүнүн компетенттүүлүк модели

4. Моделди иштеп чыгуунун негизи

ЖКББ МББС боюнча даярдоо багыты (адистиги) жана даражасы

- 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча ЖКББ мамлекеттик билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан 2015-жылдын 15-сентябрында № 1179/1 буйругунун негизинде бекитилген.

- “Бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели. Иштеп чыгуунун эрежелери жана жабдылышы” боюнча усулдук сунуштамалар Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Окуу-усулдук кеңешинин 2019-жылдын 10-сентябрындагы № 2 протоколу менен бекитилген.

5. Иштеп чыккандар

- *адис даярдоочу кафедранын окутуучулары:*

Кадырова А. - кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы, доцент.

Келдибаева Р.Т. - кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын ага окутуучусу

Шерипбаев А. Р. – кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын ага окутуучусу

- *иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрү:*

Маданова Айнура Мамытовна – Жалал- Абад шаардык билим берүү бөлүмүнүн башкы адиси, кыргыз тили жана адабияты мугалими
Баймуратова Гүлжамал Шакировна – Жалал-Абад областынын Сузак районундагы №18 А. Караев атындагы орто мектептин директору, кыргыз тили жана адабияты мугалими

- аталган НББПнын бүтүрүүчүлөрү:

Тойчиев Максат Абдилдабекович – кыргыз тили жана адабияты адистигинин 2004-жылдагы бүтүрүүчүсү, Жалал-Абад шаарындагы “Нур билим ордосу” мектеп-гимназиясынын мугалими

Тажибаева Динара Турабековна – кыргыз тили жана адабияты адистигинин 2004-жылдагы бүтүрүүчүсү, Жалал-Абад колледжинин мугалими

6. Бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк моделинин түзүмү

Университеттин стандартына ылайык бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк моделинин түзүмүнө төмөнкү бөлүмдөр кирет:

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү

1. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн чеги – билим берүү, социалдык жана илим чөйрөсүн камтыйт.

2. Бүтүрүүчүлөр кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн чеги – билим берүү процесси, билим берүү чөйрөсү, окуучулардын ишмердүүлүгү, жеке педагогикалык ишмердүүлүк.

Иш берүүчүнүн талаптарына ылайык ишмердүүлүктүн артыкчылыктуу объектилери болуп, билим берүү чөйрөсү жана окуучулардын ишмердүүлүгү эсептелет.

3. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү: педагогикалык, уюштуруу башкаруучулук, кесиптик жактан өнүктүрүү.

Бүтүрүүчүлөрдүн даярдап жаткан кесиптик ишмердүүлүктүн конкреттүү түрлөрү кызыктар болгон иш берүүчүлөр менен ЖОЖ тарабынан чогуу аныкталат.

Иш берүүчүнүн талаптарына ылайык ишмердүүлүктүн артыкчылыктуу түрлөрү болуп төмөнкүлөр эсептелет:

Усулдук (кыргыз тилинин практикалык курсунун, кыргыз адабиятынын практикалык курсунун, кыргыз адабиятынын практикалык курсунун, кыргыз фольклорунун жана маданиятынын тарыхынын, кыргыз адабий тилинин нормаларынын, текстке лингвистикалык талдоонун, котормонун теориясынын жана практикасынын, адабият теориясынын, түрк тилдеринин салыштырма грамматикасынын ж.б. негиздерин терең өздөштүрүү);

-илимий – изилдөө иштери (студенттердин чыгармачылык иши).

4. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүндөгү милдеттер. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча бакалаврдын кесиптик ишмердүүлүгүндөгү милдеттер: окуу-педагогикалык, маданий-агартуучулук, илимий – усулдук, изилдөөчүлүк.

Педагогикалык ишмердүүлүк багытында:

- курчап турган чөйрө тууралуу илимий билимдердин системасын пайдалануу, түрдүү көз караштарды, маданий көп түрдүүлүктү кабыл алуу жана туруктуу өнүгүү канцепсиясын билүү жана түшүнүү;

- билим берүү процессин керектөө талаптарына, окуучулардын заманбап жетишкендиктерине, окутуунун илимге негизделген технологияларына ылайык пландоо жана ишке ашыруу;

- окуучулардын жетишкендиктерин баалоодо түрдүү критерийлерди жана инструменттерди (реферативдик билдирүүлөрдү, докладдарды, тезистерди, эссе, портфолио, кейс-стадияларды) пайдалануу;

- жагдайлык-шарттуу көйгөйлөрдү чечүүдө (жетекчилик менен) кошумча илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүктү ишке ашыруу;

- билим берүү программасын өз алдынча тандоо, аларга карата дидактикалык материалдарды тандап алуу жана иштеп чыгуу, аларды окуу процессинде педагогикалык рефлексиянын негизинде пайдалануу;

- окуучуларда баалуулук багыттарын, жарандык жана патриоттук ишенимдерин, сабырдуулук сапаттарын калыптандыруу;

- окуучулардын ишмердүүлүгүн демократиялык коомдун: инклюзия, маданий көп түрдүүлүк, социалдык көп түрдүүлүк, социалдык укуктук баалуулуктардын негизинде баалоо, пландоо жана мониторинг жүргүзүү;

- окуучулардын ыңгайлашуу жана кесиптик жактан өзүн-өзү аныктоосу үчүн шарт түзүү, алардын кесип тандоого аң-сезимдүү мамиле жасоого даярдоо;

- окутуу үчүн коопсуз билим берүү жана окуучулар үчүн туруктуу өнүгүү чөйрөсүн түзүү, балдардын дени сак жашоо образын, жаратылышты коргоо, энергияны сактоо, ресурстарды үнөмдүү пайдалануу ыктарын калыптандыруу;

- предмет боюнча окуу сабактарындагы теманы жана программанын бөлүмдөрүнүн өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен, окуу планына шайкеш пландоо;

- окуучулардын рефлексияга, өзүн-өзү баалоого жана өзүн өнүктүрүү жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу;

Уюштуруу-башкаруучулук ишенимдүүлүк багытында:

- кесиптик ишмердүүлүгүн ишке ашыруу этикалык жана нормативдик-укуктук билимдерди пайдалануу;

- кесиптик ишенимдүүлүгүн ишке ашырууда туруктуу өнүгүү принциптерин эске алуу жөндөмдүүлүгү, окуу процессинде окуучулардын ден соолугун коргоо жана өмүрдүн коопсуздугун камсыз кылуу боюнча шарттарды түзүү;

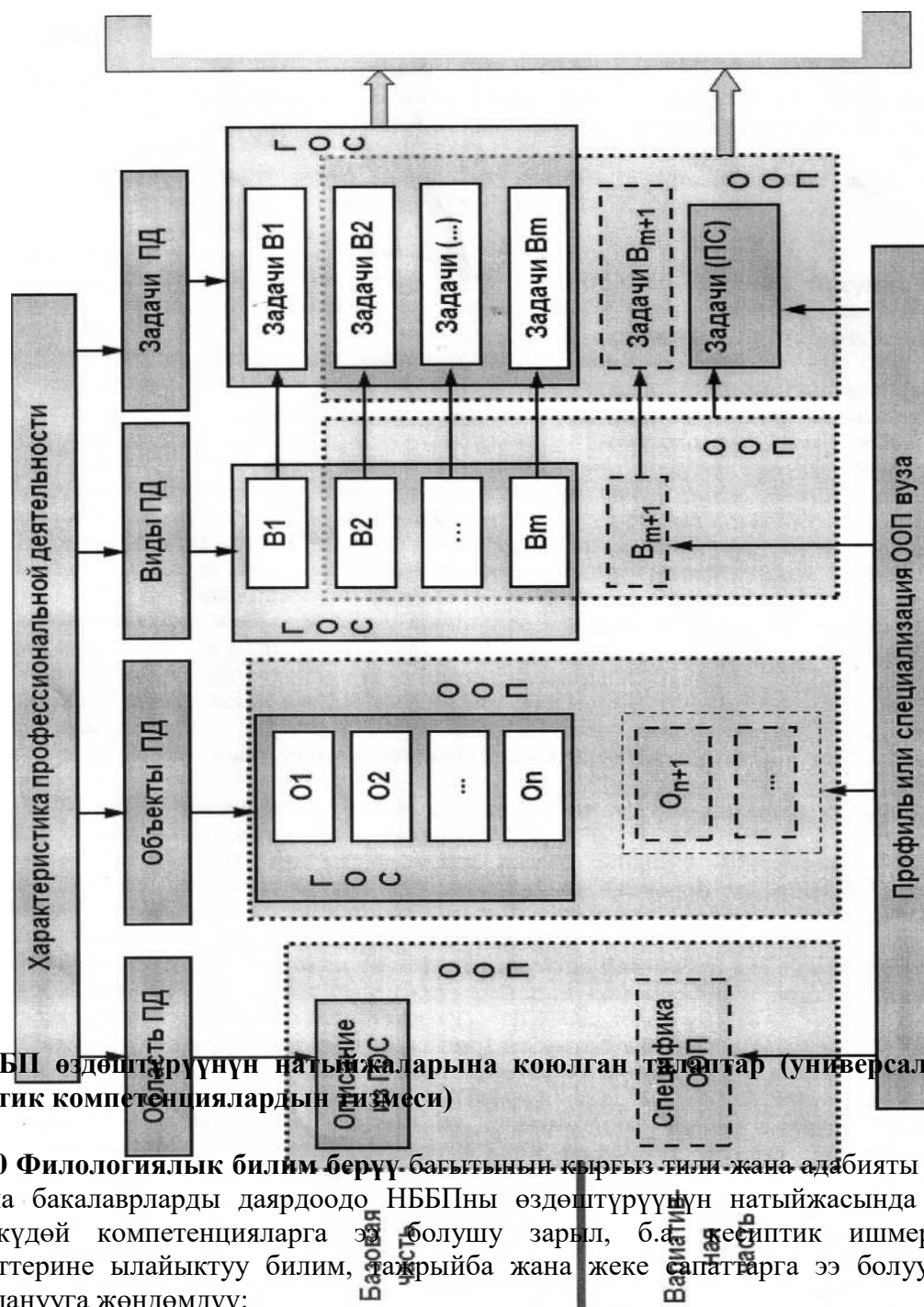
- кесиптик ишенимдүүлүгүндө көйгөйлөрдү чечүүдө ата-энелер жана балдар жамааттары, коомдук жана билим берүү уюмдар менен өз ара кызматташууну уюштуруу;

- педагогикалык процесстин бардык субъектилеринде личносттор аралык позитивдүү жана конструктивдүү мамилелерди уюштуруу;

Кесиптик жана өнүгүү тармагында:

- жүргүзүлгөн кесиптик рефлексиянын негизинде өзүн-өзү өнүктүрүү боюнча маселелерди коюу;

- кесиптик жактан өзүн-өзү өнүктүрүүнүн жана инсандык өсүүнү ишке ашыруу, келечектеги билим берүү багытын жана кесиптик карьерасын долборлоо;

8. НББП өздөштүрүүнүн натыйжаларына коюлган талаптар (универсалдык жана кесиптик компетенциялардын мисалы)

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча бакалаврларды даярдоодо НББПны өздөштүрүүнүн натыйжасында бүтүрүүчү төмөнкүдөй компетенцияларга ээ болушу зарыл, б.а. кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайыктуу билим, тажрыйба жана жеке сапаттарга ээ болууда аларды пайдаланууга жөндөмдүү:

а) Универсалдык:

Жалпы илимий компетенциялар (ЖИК):

-курчап турган чөйрө жөнүндөгү илимий билимдердин бүтүндөй системасын өздөштүрөт, дүйнөнүн учурдагы көрүнүшүн жана концепсиясын, жаратылышта жана социумда адамдын ордун, ролун, көз карашынын системасын түшүнөт, жашоодогу жана маданияттагы баалуулуктардын багытын табууга жөндөмдүү (ЖИК-1):

-окутуунун заманбап, илимий жактан негизделген технологиялары аркылуу билим берүү процессин окуучулардын жетишкендиктерине, керектөөлөрүнө ылайык пландаштырууга жана ишке ашырууга жөндөмдүү (жетекчилик менен) (ЖИК-2):

- билим берүүнүн натыйжаларына жетишүүгө жөндөмдүү социалдык-гуманитардык илимдердин базалык жоболорун пайдалануу менен билим берүүдөгү жетишкендиктерди баалай билет жана мониторинг жүргүзөт (ЖИК-3):

-изилдөөнүн планын иштеп чыгууда жана аны оңдоп-түзөөдөгү, жыйналган маалыматтарды анализдөөгө жана интерпретациялоого (жетекчилик менен) жөндөмдүү, колдонмо (прикладдык) илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүктү жүргүзүүгө даяр (ЖИК-4):

- маалыматты кабыл алууга, жалпылоого жана анализдөөгө, максат коюуга жана ага жетүүнүн жолдорун тандоого жөндөмдүү (ЖИК-5):

- өз билимин үзгүлтүксүз өзгөртүүгө даяр (ЖИК-6):

Инструменталдык компетенциялар (ИК):

- маалыматты алуунун, сактоону жана кайра иштеп чыгуунун негизги методдоруна, ыкмаларына жана каражаттарына, компьютер менен иштөө көндүмдөрүнө ээ (ИК-1);

- мамлекеттик жана расмий тилдерде өз оюн оозеки жана жазуу түрүндө так, ачык жана аргументтүү баяндоого жөндөмдүү (ИК-2);

- чет тилдердин бирин коомдук пикир алышуу деңгээлинде билет (ИК-3);

- бардык педагогикалык процесстин субъектисинде адамдардын ортосунда позитивдүү жана констриктивдүү карым-катышты уюштурууга башкаруучулук чечимдерди кабыл алууга жөндөмдүү (ИК-4);

- жаңы кырдаалга жана анын натыйжаларына баа берет, ага адаптацияланат (ИК-5);

- билим берүү процессинде окуучулардын ден-соолугун жана жашоо тиричилик коопсуздугун коргоо боюнча шарттарды түзүүгө жөндөмдүү (ИК-6);

Социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар(СИЖМК):

- мектеп коомчулугунун дегээлинде личносттор аралык жана кесиптик толеранттуу мамилелерди түзө алат (СИЖМК-1);

- көп маданияттуулук коомдук мамилелерди жөнгө салууга, этикалык жана укуктук нормаларын сактоого, студенттердин маданият аралык айрымачылыктарына карабастан тең укуктуулугун камсыз кылат СИЖМК-2);

- окуучуларды окутуу жана өнүктүрүү үчүн ар түрдүү курактагы окуучуларда сергек жашоо образынын, жаратылышты коргоонун, энергияны сактоону, жаратылышты үнөмдүү пайдалануунун жана климаттын өзгөрүшүнө адаптациялануунун көндүмдөрүн калыптандыруу үчүн коопсуз билим берүү чөйрөсүн түзүүгө жөндөмдүү (СИЖМК-3):

- өз жөндөмдүүлүгүнө жана кемчиликтерине сын көз менен карайт, жөндөмдүүлүгүн өнүктүрүүнүн жана кемчиликтерин четтетүүнүн жолдорун тандай билет (СИЖМК-4);

- жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарынын негизинде иштиктүү баарлашууга жана активдүү жарандык позицияда болууга даяр жана жөндөмдүү (СИЖМК-5).

б) Кесиптик (профессионалдык) компетенциялар (КК):

- кесиптик маселелерди чечүү үчүн психологиялык-педагогикалык компетенттүүлүктөрдү колдонууга даяр жана кесиптик ишмердүүлүгүндө педагогикалык изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын колдонууга жөндөмдүү (КК-1);

- усулдук көйгөйлөрдү (окутуунун моделдерин, методдорун, технологияларын жана жолдорун) чечүүнүн ыкмаларын билет жана окутуунун сапатын баалоонун технологияларын колдонууга жөндөмдүү (КК-2);

- билим берүү процесси үчүн инсанга багыттап окутуунун принциптерине жана туруктуу өнүгүү үчүн (сергек жашоо образы, жаратылышты коргоо жана үнөмдүү пайдалануу,

энергоэффективдүүлүк, маданий көп түрдүүлүк, гендер, инклюзив ж.б.) окутуунун принциптерине ылайык оптималдуу шарттарды түзүүгө жөндөмдүү (КК-3);

- окуучуларды социалдаштыруунун ыкмаларын, жолдорун, методикасын жана техникасын билет, алардын кесиптик жактан өзүн өзү аныктоосу үчүн шарттарды түзүүгө жөндөмдүү (КК-4);

- билим берүү программаларын өз алдынча тандай алат, аларга дидактикалык материалдарды таба алат жана аларды окуу процессинде педагогикалык рефлексиянын негизинде адаптациялагандан кийин пайдалана алат (КК-5);

- окуу планына ылайык жана программанын бөлүмдөрүнүн, темаларынын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен предмет (предметтер) боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү (КК-6);

- өткөрүлгөн кесиптик рефлексиянын негизинде өзүн өнүктүрүү боюнча милдеттерди коё алат (КК-7);

- окутуунун интерактивдүү методдорун жана формаларын колдонуу аркылуу педагогикалык ишмердүүлүгүн жүргүзүүгө жөндөмдүү (КК-8);

- окуучулардын түрдүү тармактардагы өнүгүү деңгээлин (акыл-эсин, социалдык, моралдык ж.б. жактан) аныктай алат жана ага жараша ар кандай терс таасирлерге (зордукзомбулук, алкогольду жана наркотиктерди колдонуу ж.б.) жол бербөө үчүн профилактикалык иштерди жүргүзө алат (КК-9);

- үйрөнүп жаткан тилдин адабияты, анын тарыхый өнүгүүсү жана учурдагы абалы жөнүндөгү билимдерге ээ болот (КК-10);

- өздөштүрүп жаткан тилде оозеки жана жазуу кебине көп тараптуу анализ берүүнү, кабыл алуунун жана түшүнүүнүн ыкмаларын өздөштүрөт (КК-11);

- түрдүү типтеги тексттерди өз алданча түзүү, кайра иштеп чыгуу, анализдөө методдорун жана ыкмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (КК-12);

- түрдүү типтеги тексттерге лингвистикалык анализ жүргүзүүгө жөндөмдүү (КК-13);

- тилдердин социомаданий өзгөчөлүктөрүнө ылайык өздөштүрүп жаткан тилде оозеки жана жазуу коммуникациясынын түрдүү ыкмаларын, усулдарын билет (КК-14).

- предметти жана тилди интеграциялап окутуунун методдорун колдонууга жөндөмдүү (КК-15). в) ЖОЖ тарабынан аныкталган кошумча компетенциялар (КшК) :

- социалдык-инсандык сапаттарды: өз алдынчалуулук, энтузиазм, туруктуулук, тактык, тартиптүүлүк, ой жүгүртүү техникасын өстүрүү (КшК-1);

- педагогикалык мотивацияга ээ болууга жөндөмдүү (КшК-2);

- кыргыз тили жана адабияты боюнча мектеп курсун толук өздөштүрүү (КшК-3);

- предмет аралык байланыш түзүүгө жөндөмдүү (КшК-4).

9. Окутуунун натыйжалары жана бүтүрүүчүдө калыптандырылуучу компетенциялар

Окутуу натыйжалары	Калыптандырылуучу компетенциялар
1-ОН- гуманитардык жана табигый илимдердин негизги жоболорун пайдалануу аркылуу учурдагы жашоого	ЖИК-1 - курчап турган дүйнө жөнүндө илимий билимдердин бирдиктүү системасына ээ болот, адамдын жаратылыштагы, социумдагы ордун жана ролун, дүйнөнүн заманбап коцепцияларын жана картинасын, көз караштар системасын түшүнөт, турмуштук жана маданий баалуулуктарга багыт алууга жөндөмдүү;

<p>багыт алууга жөндөмдүү</p>	<p>ИК-5 - жаңы кырдаалга жана анын натыйжаларына баа берет, ага адаптацияланат; СИЖМК-5 - жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарынын негизинде сүйлөшүүгө даяр жана активдүү жарандык позицияны ээлөөгө жөндөмдүү.</p>
<p>2-ОН - кесиптик ишмердүүлүгүндө маалымат менен иштөөнүн негизги ыкмаларын, программалык каражаттарды пайдаланат</p>	<p>ЖИК-3 - математикалык табигый социалдык-гуманитардык илимдердин базалык жоболорун пайдалануу менен окуу жетишкендиктерин баалоого жана мониторинг жүргүзүүгө, билим берүүнүн натыйжаларын болжолдоого жөндөмдүү (башкалардын жетекчилиги менен); ИК-1 - маалыматты алуунун, сактоонун жана кайра иштеп чыгуунун негизги методдоруна, ыкмаларына жана каражаттарына, компьютер менен иштөө көндүмдөрүнө ээ;</p>
<p>3-ОН - кыргыз (C1), орус (B2) жана чет тилинде (англис тили B1) пикир алышууну ишке ашыра алат.</p>	<p>ИК-2 - өзүнүн оозеки жана жазма кебин мамлекеттик жана расмий тилдерде логикалык жактан так, түшүнүктүү, аргументи менен түзүүгө жөндөмдүү; ИК-3 - бир чет тилин коомдук пикир алышуу деңгээлинде билет; КК-4 - үйрөнүп жаткан тилде тилдин социомаданий өзгөчөлүктөрүнө ылайык оозеки жана жазуу түрүндө пикир алышуунун стратегиясын түзө алат.</p>
<p>4-ОН- Психологиялык жана педогогикалык билимдерин кесиптик жана турмуштук маселелерди чечүү үчүн пайдаланылат.</p>	<p>ИК – педогогикалык процесстин бардык субъектеринин личносттор аралык позитивдүү жана констриктивдүү мамилелерин уюштурууга, катышууга жөндөмдүү, башкаруучулук чечимдерди кабыл алууга жөндөмдүү; ИК-6 - билим берүү процессинде үйрөнүүчүлөрдүн ден соолугун жана өмүр коопсуздугун коргоо боюнча шарттарды түзүүгө жөндөмдүү; СИЖМК-1 - мектеп коомчулугунун деңгээлинде личносттор аралык жана кесиптик толеранттуу мамилелерди түзө алат; СИЖМК-2 - көп маданияттуу коомдо мамилелерди жөнгө салуучу этикалык жана укуктук нормаларды сактоого жана үйрөнүүчүлөр үчүн алардын маданияттар аралык айрымачылыктарына карабастан, бирдей мүмкүнчүлүктөрдү түзүүгө жөндөмдүү; СИЖМК-3 - үйрөнүүчүлөрдү окутуу жана өнүктүрүү үчүн, ар түрдүү курактагы үйрөнүүчүлөрдө сергек жашоо образынын, жаратылышты коргоонун, энергияны сактоонун, жаратылышты үнөмдүү пайдалануунун жана климаттын өзгөрүшүнө адаптациялануунун көндүмдөрүн калыптандыруу үчүн коопсуз (психологиялык, социалдык жана физикалык) билим берүү чөйрөсүн түзүүгө жөндөмдүү; КК-1 - кесиптик маселелерди чечүү үчүн психологиялык педогогикалык компененттүүлүктөрдү колдонууга даяр жана кесиптик ишмердүүлүгүндө педогогикалык изилдөөчүлөрдүн жыйынтыктарын колдонууга жөндөмдүү; КК-3 - билим берүү процесси үчүн инсанга багыттап окутуунун принциптерине жана туруктуу өнүгүү үчүн (сергек жашоо образы, жаратылышты коргоо жана үнөмдүү пайдалануу, энергоэффективдүүлүк, маданий көп түрдүүлүк, гендер, инклюзив ж.б.) окутуунун принциптерине ылайык оптималдуу шарттарды түзүүгө жөндөмдүү; КК-4 - үйрөнүүчүлөрдү социалдаштыруунун ыкмаларын, жолдорун, методикасын жана техникасын билет, үйрөнүүчүлөрдүн кесиптик өзүн-</p>

	<p>өзү аныктоосу учун шарттарды түзүүгө жөндөмдүү;</p> <p>КК-9 - окуучулардын түрдүү тармактардагы өнүгүү деңгээлин (акыл-эс жактан, социалдык, моралдык ж.б. жактан) диагностикалай алат жана буга жараша ар кандай терс таасирлерге (зомбулук, алкогольду жана наркотиктерди колдонуу ж.б.) жол бербөө үчүн профилактикалык иштерди жүргүзө алат.</p>
<p>5-ОН-окутуунун түрдүү (традициялык) жана инновациялык) методдорун, формаларын жана баалоо технологияларын пайдаланып, билим берүү процессин уюштурат.</p>	<p>ЖИК-2-окутуунун заманбап, илимий жактан негизделген технологиялары аркылуу билим берүү процессин окуучулардын жетишкендиктерине, керектөөлөрүнө ылайык пландаштырууга жана ишке ашырууга жөндөмдүү (башкалардын жетекчилиги астында):</p> <p>КК-2 - методикалык көйгөйлөрдү чечүүнүн ыкмаларын(окутуунун моделдерин, методдорун, технологияларын жана жолдорун) билет жана окутуу сапатын баалоонун технологияларын колдонууга жөндөмдүү;</p> <p>КК-6 - окуу планына ылайык жана программанын бөлүмдөрүнүн, темаларынын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен предмет (предметтер) боюнча окуу сабактарын пландаштырууга жөндөмдүү;</p> <p>КК-8 - окутуунун интерактивдүү методдорун жана формаларын колдонуу аркылуу педагогикалык ишмердүүлүгүн жүргүзүүгө жөндөмдүү;</p> <p>КК-15 - предметти жана тилди интеграциялап окутуунун методдорун колдонууга жөндөмдүү.</p>
<p>6-ОН-кыргыз тилинин, адабиятынын негизги мыйзам</p>	<p>ЖИК-5-маалыматты кабыл алууга, жалпылоого жана анализдөөгө, максат коюуга жана ага жетүүнүн жолдорун тандоого жөндөмдүү; жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарынын негизинде сүйлөшүүгө даяр жана активдүү жарандык позицияны ээлөөгө</p>
<p>7-ОН - тил илими жана адабият таануу тармагында илимий сүрөттөөнүн, изилдөөнүн методдоруна жана ыкмаларына ээ болот.</p>	<p>ЖИК-4 - изилдөөнүн планын иштеп чыгууга жана оңдоп-түзөөгө жыйналган маалыматтарды анализдөөгө жана интерпретациялоого башкалардын жетекчилиги менен жөндөмдүү, колдонмо (прикладдык) илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүктү жүргүзүүгө даяр;</p> <p>КК-12 - тексттердин ар кандай турлерун жана типтерин түзүү трансформациялоо, иштеп чыгуу, интерпретациялоо, анализдөө ыкмаларын жана методдорун колдонууга жөндөмдүү;</p>
<p>8-ОН - рефлексиянын</p>	<p>ЖИК-6 - тынымсыз билим алууга жана өсүүгө даяр;</p> <p>СИЖМК-4 - өз жетишкендиктерине жана кемчиликтерине сынчыл</p>

негизинде өз ишмердүүлүгүнө баа берет, түзөтүү киргизет жана өзүн өнүктүрүүнү пландаштырат.	баа бере алат, кадыр-баркты өстүрүүнүн жана кемчиликтерди жоюунун каражаттарын тандай алат, жолдорун белгилей алат; КК-5 - билим берүү программаларын өз алдынча тандай алат аларга дидактикалык материалдарды таба алат жана аларды окуу процессинде педагогикалык рефлексиянын негизинде адаптациялагандан кийин пайдалана алат; КК-7 - өткөрүлгөн профессионалдык рефлексиянын негизинде өнүгүүсү боюнча милдеттерди коё алат.
---	---